

Rekommendation - Revidering av överenskommelse - Fördelning av kostnadsansvar för hjälpmedel inom förskola och skola

Rekommendation från Storsthlm
Svarstid den 21 april 2026

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Reviderad överenskommelse om fördelning av kostnadsansvar för hjälpmedel inom förskola och skola godkänns i enlighet med bilaga till utlåtandet samt med vad som framgår i utlåtandet.

Föredragande borgarråden Alexandra Mattsson och Emilia Bjuggren

Sammanfattning av ärendet

En ny överenskommelse om fördelning av kostnadsansvar för hjälpmedel inom förskola och skola har tagits fram i ledning av Storsthlm och Region Stockholm. Föreslagen överenskommelse ska tydliggöra ansvar och kostnadsfördelning mellan kommun och region och säkerställa likvärdigt stöd, underlätta samverkan och tydliggöra gränsdragningar.

Storsthlm har remitterat *Revidering av överenskommelse – Fördelning av kostnadsansvar för hjälpmedel inom förskola och skola* till Stockholms stad för yttrande med en rekommendation om att kommunen ska anta den reviderade överenskommelsen.

När samtliga kommuner har fattat beslut kommer överenskommelsen att börja gälla.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, förskolenämnden och utbildningsnämnden.

Förskoleförvaltningen och utbildningsförvaltningen har på grund av kort svarstid inkommit med kontorsyttranden.

Stadsledningskontoret ställer sig positiva till förslaget, som bättre anses motsvara nuvarande behov och ökar möjlighet till likvärdigt stöd för barn och elever.

Förskoleförvaltningen instämmer i att en gemensam överenskommelse för de båda skolformerna innebär en tydligare och mer sammanhållen ansvarsfördelning men anser att det är anmärkningsvärt att förskolan inte har varit representerad i arbetet med revideringen av överenskommelsen.

Utbildningsförvaltningen är positiv till den reviderade överenskommelsen och det tydligare kostnadsansvaret.

Föredragande borgarrådens synpunkter

Vi ställer oss positiva till den reviderade överenskommelsen. I övrigt hänvisar vi till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Bilaga

Bilaga - Rekommendation - Revidering av överenskommelse - Fördelning av kostnadsansvar för hjälpmedel inom förskola och skola, dnr 2026/238-1.1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådens förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 25 mars 2026

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Ärendet

Att alla barn har rätt till en utbildning med anpassat stöd utifrån sina individuella behov står reglerat i flera lagrum, såsom skollagen och sjukvårdslagen. En ny överenskommelse föreslås som ska tydliggöra ansvarsfördelningen av kostnader för hjälpmedel mellan kommun och region, i syfte att säkerställa en likvärdig, jämlik och rättssäker försörjning av hjälpmedel. Ambitionen är att överenskommelsen ska minska problematik i gränsdragningar och underlätta samverkan mellan huvudmännen.

Nuvarande överenskommelse om fördelning av kostnadsansvar för hjälpmedel mellan region och kommun togs fram år 1997. Innehållet i överenskommelsen är av en annan tid, vilket speglas både i språk och skrivelser om behovsbilden. Den föreslagna nya överenskommelsen omfattar alla barn och unga i både förskola och skola och bygger på socialstyrelsens rekommendationer. Vid framtagandet av tidigare överenskommelse var inte förskolan en skolform.

Överenskommelsen innebär att skolan ansvarar för grundutrustning och pedagogiska hjälpmedel som ingår i skolans lärmiljö, såsom arbetsstolar och anpassade bord. Regionen i sin tur ansvarar för personligt förskrivna hjälpmedel som stödjer individuella behov, exempelvis gång- och talhjälpmedel.

När samtliga kommuner har fattat beslut kommer överenskommelsen att börja gälla.

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, utbildningsnämnden och förskolenämnden.

Förskoleförvaltningen och utbildningsförvaltningen har på grund av kort svarstid inkommit med kontorsyttranden.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 2 mars 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret ställer sig positiva till den reviderade överenskommelsen som bättre svarar mot dagens behov och kan bidra till en högre likvärdighet i stödet till stadens barn och elever. Att överenskommelsen ämnar underlätta i gränsdragningar och främja samverkan anses vara av vikt för att alla barn ska få sin rätt till stöd tillgodosett, utan hinder eller fördröjningar till följd av kostnadskonflikter. En gemensam och likalydande överenskommelse för förskola och skola skapar förutsättningar för en likvärdig tillämpning av krav inom kommunen och främjar en smidig övergång mellan skolformerna, utan att stödet blir lidande eller försenat.

Stadsledningskontoret är av uppfattning att det hade varit fördelaktigt att stärka förskolans perspektiv i överenskommelsen. Förslag till överenskommelse vilar tungt

på skola som begrepp för kommunens verksamhet och som ansvarsinstans. Både förskola och skola bör vara begrepp som används genomgående. Vidare kan situationer uppstå då barn och elever har behov av samma hjälpmedel i hemmet samt i förskola/skola, så kallad dubbel förskrivning. Stadsledningskontoret ser att överenskommelsen med fördel bör innehålla kostnadsansvar även för denna situation.

Det nya förslaget på överenskommelse motsvarar nuvarande ansvarsnivå som skolan har. Huruvida det motsvarar den ansvarsnivå som stadens förskoleverksamheter har idag, är svårt att ta ställning till. I Stockholm stad ligger utföraransvaret med ekonomiskt ansvar för förskola och skola under tolv olika nämnder. Med hänsyn till en kort svarstid och att stadens elva stadsdelsnämnderna inte har yttrat sig om förslaget ser stadsledningskontoret en risk i att ansvarsnivå för förskolan kan vara förändrad mot tidigare förslag.

Förskoleförvaltningen

Förskoleförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 3 mars 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen välkomnar den reviderade överenskommelsen om kostnadsansvar förhjälpmedel inom förskola och skola. Innehållet i överenskommelsen motsvarar i högre grad dagen behov, är tydligare och bidrar till en mer likvärdig hantering av hjälpmedel. Avsnittet som beskriver hur oenighet ska hanteras innebär att barnets rätt till stöd kommer i första hand och att behovet av hjälpmedel inte ska påverkas av konflikter mellan huvudmännen.

Eftersom förskolan nu är en egen skolform med egen läroplan är det naturligt att ha en gemensam överenskommelse för förskola och skola. Förvaltningen anser att det är anmärkningsvärt att förskolan inte har varit representerad i arbetet med revidering av överenskommelsen. I dokumentet används genomgående begreppet skola för kommunens verksamhet. För att undvika diskussioner och konflikter mellan huvudmännen anser förvaltningen att begreppen förskola och skola ska användas genomgående eftersom förskolans uppdrag skiljer sig från skolans. Förskolans uppdrag utgår från en helhetssyn på barn och barnets behov, där omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. Det medför att gränsdragningen mellan ansvarsområdena inte alltid är lika tydlig i förskola som i skola.

Förvaltningen saknar också en tydligare formulering i dokumentet om kostnadsansvar vid dubbelförskrivning av personliga hjälpmedel. Det förekommer att barn behöver samma hjälpmedel i hemmet och på förskolan för att vårdnadshavare ska slippa transportera skrymmande hjälpmedel mellan hem och förskola. När det är aktuellt uppstår idag ofta diskussioner om kostnadsansvar mellan huvudmännen.

Utbildningsförvaltningen

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 20 februari 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Utbildningsförvaltningen ställer sig positiv till revideringen av överenskommelsen och förtydligandet av ansvarsfördelningen gällande kostnader.

Utbildningsförvaltningen bedömer att revideringen inte innebär ett utökat ansvar för skolan utan ligger i linje med nuvarande ansvar.